

RP 129/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagen om kraftverksskatt och av lagen om ändring av 1 § i skattekontolagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om kraftverksskatt och lagen om ändring av 1 § i skattekontolagen, som har samband med den lagen, upphävs. Lagarna har antagits och blivit stadfästa men har inte satts i kraft.

Förslaget minskar statens årliga intäkter av kraftverksskatten med 50 miljoner euro från

ingången av år 2014 jämfört med om skatten hade tagits ut.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den.

Avsikten är att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2015.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

I Finland har man länge övervägt att införa skatt på de vinster handeln med utsläppsrätter genererar inom elproduktion. Frågan utreddes åren 2006 och 2009. Enligt utredningarna höjde systemet med utsläppshandel elpriserna på den nordiska elmarknaden, men höjde inte produktionskostnaderna för de kraftverk som har en utsläppsfri produktion som har inletts före utsläppshandeln. Grossistpriset på el bestäms enligt det kraftverk vars rörliga produktionskostnader varit högst, dvs. marginalproduktionen. Marginalproduktionen utgörs för det mesta av kolkondenskraft. För de produktionssätt som är billigare än för marginalproduktionen, såsom vatten- och kärnkraft, utgör denna prissättningsmekanism en avsevärd ekonomisk fördel. En överenskommelse om ibruktagandet av skatten gjordes i början av statsminister Jyrki Katainens regeringsperiod. I regeringsprogrammet föreslogs att skatten som riktar sig till de kraftverk som drar fördel av utsläppshandeln verkställs till exempel som en skatt som grundar sig på fastighetens värde och då skulle intäkterna från skatten på årsnivå vara cirka 170 miljoner euro. Regeringen beslutade i samband med ramförhandlingarna våren 2013 att sänka avkastningsmålet för kraftverksskatten till 50 miljoner euro.

Som en del av budgetpropositionen 2014 lämnade regeringen den 26 september 2013 en proposition till riksdagen med förslag till lag om kraftverksskatt och lag om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och 1 § i skattekontolagen (RP 140/2013 rd). Enligt propositionen skulle skatten påföras de kärnkraftverk, vattenkraftverk och vindkraftverk som tagits i drift före 2004 och inte ingår i handeln med utsläppsrätter. Enligt förslaget skulle skatten inte beröra kraftvärmeverk eftersom de inte kunde anses dra nytta av utsläppshandeln. Av administrativa orsaker skulle de små kraftverken med en märkeffekt på under en megavoltampere inte ha omfattats av skatten, och dessutom skulle skatten ha differentierats så att full skatt endast skulle tas ut av kraftverk vars effekt är över 10 megavoltampere. Skatten fastställs på basis av de återanskaffningsvärden för kraftverk som är i bruk inom fastighetsbeskattningen. Skatten skulle årligen betalas på eget initiativ så att den som bedriver kraftverksamhet skulle ge en periodskattedecklaration till Skatteförvaltningen och betala in den i slutet av varje kalenderår på skattekontot som är avsett för skatten. Lagen avsågs träda i kraft vid ingången av 2014 under förutsättning att kommissionen godkänner de begränsningar i skatten som gäller statligt stöd.

Lagarna skulle ha tillämpats första gången vid beskattningen år 2014.

Eftersom kommissionens granskning av statliga stöd pågick godkände riksdagen propositionen med en ändring enligt vilken lagarna skulle träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Lagarna är stadfästa men har inte satts i kraft på grund av att behandlingen i fråga om statligt stöd inte har avslutats.

Målet med regleringen av statliga stöd är att främja en fungerande inre marknad och förhindra konkurrensnedvridning mellan medlemsstaterna. Bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt begränsar användningen av statligt stöd som instrument i den ekonomiska politiken. Enligt artikel 107 i fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. För att åtgärden ska anses vara ett statligt stöd måste alla fyra ovan nämnda villkor uppfyllas. Även i beskattningen kan det ingå stödelement som kan betraktas som statliga stöd om åtgärderna inte är förenliga med det allmänna skattesystemet och de uppfyller de övriga villkoren för statligt stöd. Till exempel en differentiering eller avgränsning av skatten, på så sätt att en del företag eller produktionsbranscher betalar en lägre skatt eller blir utanför tillämpningsområdet för skatten, kan leda till att åtgärden bör bedömas med avseende på statligt stöd.

Enligt EU:s regler om statligt stöd och tolkningen av dem finns det när det gäller beskattning ett undantag från principen om att en differentiering av skatten kräver kommissionens godkännande. Enligt den betraktas en beskattningssmässig åtgärd inte som statligt stöd om den är förenlig med skattesystemets allmänna karaktär och målsättningar och om den tillämpas konsekvent med tanke på målsättningen. Ett allmänt skattesystem ska alltså anges varpå man måste beräkna huruvida ett undantag i skattesystemet kan motiveras med skattesystemets natur eller ekonomiska struktur. Man måste undersöka om undantagen går att härledas på ett objektivt och lo-

giskt sätt från skattesystemets huvudprinciper och målsättningar. Vid utvärderingen måste de faktiska effekterna på marknaden tas i beaktande. Den logiska grunden för undantaget kan vara till exempel att de rättsliga och ekonomiska förhållandena för aktörer som fungerar på samma marknad skiljer sig från varandra och då är det också motiverat att behandla aktörerna olika i beskattningen. Om det inte finns motiveringar för undantaget som grundar sig på målsättningarna är det fråga om statligt stöd, som måste godkännas på unionsrättsliga grunder.

Enligt EU:s regler om statligt stöd ska kommissionen underrättas i så god tid att den kan framföra sina kommentarer. Syftet med anmälningförfarandet är att säkra stödets kompatibilitet för den gemensamma marknaden. Stödåtgärden får inte tas i bruk förrän kommissionen har godkänt stödsystemet. Om det råder osäkerhet om stödets karaktär kan en så kallad rättssäkerhetsanmälan inges till kommissionen. Om ett icke-anmält stödsystem senare visar sig vara ett statligt stöd finns det en risk för att stöden återkrävs till den del som kommissionen inte godkänner systemet.

På grund av rättssäkerheten har man ingett en anmälan om statsstöd till kommissionen särskilt på grund av de avgränsningar och differentieringar som gjorts i kraftverksskatten. Granskningen av statliga stöd inom kommissionen pågår fortfarande. I EU-domstolen håller man på att utreda hur kompatibla de specialskatter som gäller kraftverk i Tyskland och Sverige är med EU:s regler om statligt stöd, och detta kan också inverka på bedömningen av de statliga stöden.

Det kan antas att behandlingen av statliga stöd förlängs och att man när det gäller rättssäkerheten inte kan få något klart svar i tillräckligt god tid, åtminstone inte så att lagen om kraftverksskatt (1255/2013) samt lagarna 1256/2013 och 1257/2013, som har samband med den, kunde sättas i kraft och bli tillämplade för första gången i beskattningen 2014. Den försenade tillämpningen av lagarna förutsätter ändring av lagarna.

Statsminister Alexander Stubbs regering har omvärderat kraftverksskatten och i sitt program beslutat att skatten inte ska tas i bruk. Regeringen föreslår att lagen om kraft-

verksskatt och de skattetekniska författningsändringar som har samband med den upphävs. Syftet med denna proposition är att förutom skattekontolagen även upphäva preciseringen till 1 § i skattekontolagen som gjorts i lag 1257/2013 med vilken kraftverksskatten skulle ha fogats till de skatter som betalas via skattekontot. Ändringen beträffande begränsningarna inom kraftverksskattens avdragsrätt, som fogats till lag 1256/2013 om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, föreslås bli upphävd som en del av den proposition om ändringar i beskattningen av näringsverksamhet som hänför sig till budgetpropositionen för år 2015.

Förutsättningarna för att införa kraftverksskatten kan omvärderas senare.

2 Propositionens konsekvenser

Att avstå från införandet av skatten minskar statens årliga skatteintäkter för kraftverk med 50 miljoner euro från ingången av år 2014.

Om kraftverksskatten hade genomförts hade den gällt uppskattningsvis cirka 130 vattenkraftverk, två kärnkraftverk och cirka 5—10 vindkraftverk. Största delen av skatten hade gällt några stora kärn- och vattenkraftsproducenter. Industrins andel av skatten uppskattades vara en knapp tredjedel och de kommunala energibolagens andel en knapp sjättedel. Dessa bolag drar i huvudsak fördel av denna proposition eftersom den bidrar till att öka vinsten för kraftverkens elproduktion i jämförelse med en situation där skatten hade tagits ut.

Propositionen inverkar inte på grossistpriset på elektricitet på den nordiska elmarkna-

den. I regel inverkar propositionen inte heller på konsumentpriset på el och på så vis inte heller på hushållens utgifter. För kraftverk som till självkostnadspris producerar elektricitet för sina intressenter hade skatten, om den hade införts, blivit en kostnad för intressenterna och höjt elpriset, så i detta fall motverkar propositionen en prishöjning.

Propositionen har inga nämnvärda miljökonsekvenser. Om skatten hade införts hade den endast gällt gamla kraftverk och den uppskattades inte ha några effekter på investeringar i utsläppsfri elproduktionskapacitet.

Om kraftverksskatten hade införts hade den uppskattningsvis ökat Skatteförvaltningens informationssystemskostnader med 621 000 euro. De realiserar till största delen inte.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet.

4 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2015 och avses bli behandlad i samband med den. Propositionen inverkar dock även på statsbudgeten för år 2014.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om upphävande av lagen om kraftverksskatt och av lagen om ändring av 1 § i skattekontolagen**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §	2 §
Genom denna lag upphävs	Denna lag träder i kraft den
1) lagen om kraftverksskatt (1255/2013),	20 .
2) lagen om ändring av 1 § i skattekontolagen (1257/2013).	

Helsingfors den 15 september 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Finansminister *Antti Rinne*